

HORTEN
KOMMUNE

Vår ref. 20/19014
20/2174 - 1 /

Saksbehandler:
Pettersen, Camilla F.

Utvalg	Dato	Saksnummer
Hovedutvalg for klima, miljø og kommunalteknikk	08.06.2020	056/20
Kommunestyret	24.06.2020	093/20

Handlingsplan mot plast i Horten kommune

Vedlegg:

Dok.dato	Dok.ID	Tittel
26.05.2020	1055644	Handlingsplan mot plast Horten kommune

Administrasjonens forslag

1. Kommunestyret gir sin tilslutning til handlingsplan mot plast i Horten kommune.

2. Følgende tiltak prioriteres gjennomført i 2020:
  - a. «Plastutfordringen 2020» med 20 deltakende husstander/ familier, og tre skoleklasser, og med lokal premiering som belønning og som en del av incentivordninger for grønne handlinger.

  - b. Anskaffelse av oppsamlingsbeholdere for posesnus og sneiper.

  - c. Utvikling av veiledere for reduksjon av plastforbruk og plastavfall rettet mot næringslivet og arrangementer. Arbeidet inkluderes i privat/offentlig partnerskap om klima og miljø.

  - d. Ordningen med kildesortering med tre Big Belly avfallsbeholdere i Horten sentrum videreføres

24.06.2020 Kommunestyret

KOM-093/20 Vedtak:

1. Planen får et betydelige sterkere fokus på å redusere forbruket av plast. Pkt 6.1 Visjon, pkt 6.2 Målsettinger og pkt 6.3 Tiltak endres i tråd med dette. Store deler av planen dreier seg om innsamling og håndtering av plast på avveie.

1. **Følgende tiltak prioriteres gjennomført i 2020:**
  - a. **«Plastutfordringen 2020» med 20 deltakende husstander/ familier, og tre skoleklasser, og med lokal premiering som belønning og som en del av incentivordninger for grønne handlinger.**
  - b. **Anskaffelse av oppsamlingsbeholdere for posesnus og sneiper.**
  - c. **Utvikling av veiledere for reduksjon av plastforbruk og plastavfall rettet mot næringslivet og arrangementer. Arbeidet inkluderes i privat/offentlig partnerskap om klima og miljø.**
  - d. **Ordningen med kildesortering med tre Big Belly avfallsbeholdere i Horten sentrum videreføres.**

Møtebehandling:

Erstatter pkt 1, foreslått av Figved, Svein Erik, MDG

Pkt 1 endres til:

Kommunestyret gir sin tilslutning til handlingsplan mot plast forutsatt at følgende legges inn: Planen får et betydelige sterkere fokus på å redusere forbruket av plast. Pkt 6.1 Visjon, pkt 6.2 Målsettinger og pkt 6.3 Tiltak endres i tråd med dette. Store deler av planen dreier seg om innsamling og håndtering av plast på avveie.

Til protokoll:

Innspill til tiltak i tråd med pkt 1 ovenfor:

1. Ut fra en målsetting om å fase ut alle unødvendige engangsartikler i plast i Horten kommune innen 2021 - kartlegge bruk av engangsprodukter i plast i kommunale enheter og erstatte engangsprodukter som inngår i Miljødirektoratets forslag om nasjonalt forbud mot engangsprodukter av plast og EUs direktiv om plastprodukter så raskt som mulig.
2. Stille krav om at bruk av plast, og spesielt engangsartikler i plast, begrenses til et minimum når kommunal eiendom leies ut til arrangementer og aktivt bidra til at annen plast kildesorteres og leveres til resirkulering.
3. Samarbeide med næringsliv og organisasjoner for å finne løsninger for reduksjon i forbruk av engangsartikler i plast, både i kommunens virksomheter og i byen som helhet.
4. Arbeide aktivt for å finne gode nok alternativer til gummigranulat som fyll i kommunens kunstgressbaner og erstatte gummigranulat med alternativ miljøvennlig fyll så snart dette er mulig.

Votering:

Hovedutvalgets innstilling enstemmig vedtatt.

Figved's endringsforslag enstemmig vedtatt.

08.06.2020 Hovedutvalg for klima, miljø og kommunalteknikk

HKMK-056/20 Vedtak:

1. Kommunestyret gir sin tilslutning til handlingsplan mot plast i Horten kommune.
2. Følgende tiltak prioriteres gjennomført i 2020:
  - a. «Plastutfordringen 2020» med 20 deltakende husstander/ familier, og tre skoleklasser, og med lokal premiering som belønning og som en del av incentivordninger for grønne handlinger.
  - b. Anskaffelse av oppsamlingsbeholdere for posesnus og sneiper.
  - c. Utvikling av veiledere for reduksjon av plastforbruk og plastavfall rettet mot næringslivet og arrangementer. Arbeidet inkluderes i privat/offentlig partnerskap om klima og miljø.
  - d. Ordningen med kildesortering med tre Big Belly avfallsbeholdere i Horten sentrum videreføres

Møtebehandling:**Endring av pkt 1 og tillegg til pkt 2 i administrasjonens innstilling, foreslått av Figved, Svein Erik, MDG**

Endring pkt 1:

Kommunestyret gir sin tilslutning til handlingsplan mot plast forutsatt at følgende legges inn: Planen får et betydelige sterkere fokus på å redusere forbruket av plast. Pkt 6.1 Visjon, pkt 6.2 Målsettinger og pkt 6.3 Tiltak endres i tråd med dette. Store deler av planen dreier seg om innsamling og håndtering av plast på avveie.

Tilleggspunkter til pkt 2 Følgende tiltak prioriteres gjennomført i 2020:

1. Ut fra en målsetting om å fase ut all unødvendig engangsartikler i plast i Horten kommune innen 2021:

Kartlegge bruk av engangsprodukter i plast i kommunale enheter og erstatte engangsprodukter som inngår i Miljødirektoratets forslag om nasjonalt forbud mot engangsprodukter av plast og EUs direktiv om plastprodukter (trer i kraft juli 2021) så raskt som mulig.

2. Stille krav om at bruk av plast, og spesielt engangsartikler i plast, begrenses til et minimum når kommunal eiendom leies ut til arrangementer og aktivt bidra til at annen plast kildesorteres og leveres til resirkulering.

3. Samarbeide med næringsliv og organisasjoner for å finne løsninger for reduksjon i forbruk av engangsartikler i plast, både i kommunens virksomheter og i byen som helhet.

4. Arbeide aktivt for å finne gode nok alternativer til gummigranulat som fyll i kommunens kunstgressbaner og erstatte gummigranulat med alternativ miljøvennlig fyll så snart dette er mulig.

Forslag Tilleggsforslag: FrP, foreslått av Pedersen, Anna, FRP

Tilleggsforslag;

Nytt punkt E – Det etableres et tilbud om hundebæsjeposer i nedbrytbar plast rundt om i kommunen, eksempelvis på turstier.

Figved trakk sitt forslag.

Votering:

Administrasjonens forslag enstemmig vedtatt.

Pedersens tilleggsforslag falt 7 mot 1 stemme (FRP)

SAKSOPPLYSNINGER**Bakgrunn (hvorfor kommer saken opp)**

Kommunestyret vedtok den 11. desember 2018 (KOM-146/18) prosjektet «Mest mulig plastfri kommune» (3-årig). Vedtaket inneholdt følgende informasjon: «Plast er et stort miljøproblem, men det er også et miljøproblem som kan løses gjennom konkrete tiltak lokalt. Det skal gjennomføres et treårig prosjekt for å bygge det grunnlaget Horten trenger for å redusere forbruket av plast i kommunen og bli en mest mulig plastfri kommune. I prosjektet inngår samarbeid mellom kommunal virksomhet, frivillige organisasjoner, næringsliv og innbyggere.» Med vedtaket fulgte et årlig budsjett på 300 000,- NOK i årene 2019, 2020 og 2021.

Horten kommune har også fått tidelt støtte gjennom Klimasats på 250 000,- NOK til gjennomføring av prosjektet.

Faktiske forhold (hva har skjedd i saken)

2019

Våren 2019 satte Horten kommune 3 klimasmarte avfallsbeholdere av typen Big Belly i drift i Horten sentrum. Disse ble anskaffet ved utgangen av 2018. Avfallsbeholderne er solcelledrevet og har innebygget komprimatorer som presser avfallet sammen, i tillegg til å inneha varslingsystem for tømmebehov. Det har vært sortert på fraksjonene plast, papir og restavfall. Horten kommune utarbeidet et eget design til de tre avfallsbeholderne for kildesortering. Designet fulgte fargekodingen til husholdningenes avfallssorteringssystem for at det skulle være gjenkjennelig for brukerne. Administrasjonen valgte også å bruke avfallsbeholderne til kunnskapsspredning og deling av fakta om avfall i Horten kommune. Norsk gjenvinning har hentet avfallet da de har egnet komprimatorbil.

2019 var et testår for bruk av kildesortering i det offentlige rom i sentrum av Horten kommune, det vil si sentralt i Apotekergata. Resultatene etter 2019 viste at det i løpet av 2019 totalt ble levert 225 kg utsortert papir (20,6 prosent av total avfallsmengde), 215 kg utsortert plastemballasje (17,3 prosent av total avfallsmengde) og 770 kg restavfall (62,1 prosent av total avfallsmengde).

Horten kommune har nå innført kildesortering i alle offentlige bygg. Selv om eksisterende statistikk er svært mangelfull på grunn av kort driftsperiode av praktiseringen av kildesortering, utgjør utsortert papir til sammen 9,1 prosent av total avfallsmengde, plast (blandet plastemballasje og folieplast) 2,3 prosent og 31,8 prosent restavfall. Kommunen har egen utsortering av matavfall. Mengden matavfall i 2019 utgjorde 7,4 prosent av total avfallsmengde. I tillegg sorterer kommunen på svært mange andre fraksjoner.

Et mer riktig sammenligningsgrunnlag kunne være å se til utsorteringsgraden i husholdningene, men administrasjonen har ikke lyktes i få tak i data fra Vesar for husholdningene innenfor Horten kommune. Det ideelle ville være om innbyggerne er like flinke til å sortere avfall i Horten sentrum som de er i hjemmene sine.

Konklusjonen av bruken av Big Belly i Horten sentrum er at det fortsatt er et potensial til forbedring i sorteringsgradene for de ulike fraksjonene. Likevel mener administrasjonen at kildesortering i det offentlige rom har noe for seg, og administrasjonen mener det har en oppdragende effekt å videreføre ordningen i Horten sentrum. Administrasjonen vurderer å overdra henting og levering av avfallet, forutsatt at fraksjonene kan behandles videre som separat. Teknisk har overtatt ansvaret for driften av disse i 2020.

2020

Administrasjonen valgte sent på høsten av 2019 å anskaffe bistand fra ekstern konsulent til å utarbeide en handlingsplan mot plast for Horten kommune. Tre potensielle tilbydere ble invitert til å delta i en mini anbuds konkurranse. Asplan viak leverte et godt tilbud, noe som resulterte i tilslag og inngåelse av kontrakt. Konsulentene Reidar Dahl Rasmussen og Christine Blom har utarbeidet handlingsplanen på bestilling og i dialog med miljørådgiver.

Konsulentene valgte å utarbeide planen ved å følge en tilsvarende prosess som Plan- og bygningsloven krever for kommunale planer. Medvirkning sto ganske sentralt, derfor ble det arrangert en idédugnad på Kulturhuset 37 torsdag den 27. februar 2020. Administrasjonen valgte å invitere omtrent 60 deltakere som vi anså for å kunne ha interesse i å delta. Frivillige foreninger og

organisasjoner, ressurspersoner på miljø, kommunalt ansatte og representanter fra lokalt næringsliv ble invitert. 17 personer deltok på idédugnaden. Nøkkelpersoner som ikke hadde anledning til å delta ble intervjuet i etterkant av idédugnaden. Prosessen var positiv spesielt med tanke på innhenting av informasjon og kunnskap om plast på avveie i Horten kommune. Hva innbyggerne og kommunalt ansatte oppfatter av utfordringer knyttet til plast innenfor Horten kommune som geografisk område sto sentralt i arbeidet.

Asplan viak har levert en handlingsplan mot plast i Horten kommune. Målene i handlingsplanen følger nasjonale og internasjonale målsettinger, også de relevante av FNs bærekraftsmål. Tiltakslisten er omfattende, men administrasjonen ønsker å gjennomføre flere av dem i løpet av 2020. Noen av tiltakene vil gjennomføres av administrasjonen i Horten kommune, det vil si lavkostnadstiltak som å videreføre krav i innkjøpsstrategien ved offentlige anskaffelser og krav til brukere / leietakere av kommunale bygg. Et tiltak som vil få prioritet i 2020 er Hortens deltakelse i «Plastutfordringen 2020».

«Plastutfordringen 2020» er en nasjonal konkurranse mellom kommuner som arrangeres av Framtiden i våre hender i samarbeid med den nettbaserte selvrporteringsplattformen Ducky. Hensikten med konkurransen er å øke bevisstheten rundt plast og redusere plastforbruket i lokalsamfunnene.

Horten kommune vil invitere 20 familier/ husstander i hortensamfunnet til å delta. Personen som rapporterer per husstand må være over 18 år. Deltakere må være villige til å stille opp i saker som utarbeides av lokale medier og bidra til å spre informasjon om hva de gjør for å redusere sitt eget plastforbruk. Det kan også vurderes om konkurransen bør rigges slik at tre skoler, for eksempel ungdomsskolene Borre, Holtan og Orerønningen har anledning til å delta.

De som deltar i plastutfordringen må rapportere jevnt i løpet av en periode på 14 dager på ulike aktiviteter som gjøres for å redusere plastbruk. Det kan for eksempel dreie seg om å lage flest antall plastfrie middager, redusere klesvask (klær av plast som avgir mikroplast til vaskevannet) og å plukke opp plastavfall fra gata, med mer.

Konkurransen vil være mellom kommuner og knyttes til FNs miljødag 24. oktober, som i år vil handle om plastforsøpling.

Den nasjonale konkurransen vil ha premier, men for å styrke det lokale engasjementet, vil administrasjonen i tillegg ha en lokal premiering med premier som kan bidra til ytterligere fremtidige grønne handlinger. Det kan for eksempel være utstyr og lokale opplevelser, som bidrar til at folk kan få økt lyst til å være mer miljøvennlige eller få økt sitt miljøengasjement.

Basert på erfaringene fra denne konkurransen, vil administrasjonen vurdere om det bør rigges flere konkurranser som kan handle om andre miljøaspekter, for eksempel å redusere egne utslipp av klimagasser. Dette ligger litt frem i tid, og tidligst i 2021.

<https://www.ducky.eco/case-study-plastic-challenge-2019>

<https://www.framtiden.no/201909247482/aktuelt/forbruk/tar-du-plastutfordringen.html>

Administrasjonen vil i 2020 også vurdere muligheten for å iverksette tiltak i områder med nærhet til utesteder der fortau er preget av forsøpling knyttet til posesnus og sneiper. I enkelte områder av byen har det tendens til å hope seg opp med denne typen avfall som er vanskelig å samle opp for søppelrydnerne. I stort omfang utgjør disse en vesentlig kilde til spredning av mikroplast og bidrar uheldigvis til forurensning av masser som går til gjenbruk.

Lover og forskrifter

Forurensningsloven

Avfallsforskriften

Vurderinger

Kildesortering i Horten sentrum med Big Belly må anses for å fungere på en tilfredsstillende måte og bør videreføres.

En handlingsplan mot plast for Horten kommune vil tilgjengeliggjøre informasjon om miljøutfordringene som knytter seg til forbruk av plast og plast på avveie på grunn av manglende avfallshåndtering. Planen vil være tilgjengelig og til nytte for alle av kommunens innbyggere og næringsdrivende, i tillegg til offentlig virksomhet.

Tiltakslisten er omfattende, men inkluderer noe av det kommunen allerede gjør og har potensial til å løse innenfor normal drift i tiden framover.

Tiltaket «Plastutfordringen 2020» anses for å kunne være et viktig og ikke minst morsomt bidrag når det gjelder kunnskapsdeling, bevisstgjøring og spredning av gode holdninger knyttet til plastforbruk og håndtering av plastavfall. Tiltaket vil også kunne ses i sammenheng med vedtaket om incentivordninger for grønne handlinger med digital rapportering. Lokal premiering vil kunne bidra til ønsket deltakelse. Tiltaket vil sikre medvirkning fra innbyggerne til å bli en mest mulig plastfri kommune.

Oppsamlingsmulighet for sneiper og posesnus i nærhet til kommunens utesteder bør vurderes for å redusere tilførselen av mikroplast til bymiljøer og natur.

Tiltak som retter seg inn mot å utvikle veiledere for å redusere plastbruken i næringslivet og ulike sektorer bør iverksettes i 2021.

Økonomiske konsekvenser

Med vedtaket om «Mest mulig plastfri kommune» fulgte et årlig budsjett på 300 000,- NOK av kommunale prosjektmidler i hvert av tre år. Driftsåret 2019 hadde et lavt økonomisk forbruk, der en beskjeden andel av budsjettet ble brukt til dekorasjon/ kunnskapsdeling og drift av avfallsbeholderne. Det gjorde at 294 000,- NOK fra budsjettet i 2019 ble overført til budsjettet for 2020.

I året 2020 har prosjektet totalt 594 000,- NOK til rådighet. Handlingsplanen mot plast som ble utviklet av Asplan viak får en total kostnad på 220 000,- NOK. Horten kommune har fått tildelt 250 000,- NOK fra Klimasatsmidler til gjennomføring av prosjektet. Horten kommune vil følge opp med å be om utbetaling av statlig tildelte midler ved vedtak om handlingsplan. Likviditeten til prosjektet for 2020 er svært god, og medfører muligheten for å gjennomføre flere mer eller mindre kostnadskrevenne tiltak.

Gjennomføring av «Plastutfordringen 2020» for 20 husstander/ familier og tre deltakende skoler med lokal premiering og belønning (jfr. incentivordninger for grønne handlinger) har en estimert kostnadsramme på 150 000,- NOK.

Administrasjonen vil også vurdere å investere i innkjøp av innretninger for oppsamling av posesnus og sneiper som er en kilde til mikroplast i områder nær serveringssteder. Dette vil ha en estimert

kostnadsramme på 100 000,- NOK.

Gjennomføring av disse tiltakene gir et resterende beløp i 2020 på 124 000,- NOK. Disse midlene vil administrasjonen bruke til utvikling av veiledningsmateriell som kan bidra til å redusere plastforbruket i næringslivet.

En utbetaling av Klimasatsmidler kan bidra til å frigjøre enda mer kapital til gjennomføring av flere tiltak i 2020. Flere typer veiledere som innrettes til ulike bransjer (fra tiltakslisten) kan anskaffes, forutsatt at administrasjonen har tilstrekkelig med tid til rådighet med tanke på å lyse ut og følge opp prosjektene som som det krever.

Miljø- og folkehelsekonsekvenser

Reduksjon i tilførselene av plast og mikroplast til natur og bymiljøer vil bidra til økt trivsel og til tryggere akvatiske miljøer, redusert opphoping av mikroplast i levende organismer og redusert skadeomfang for dyr som kan sette seg fast i større fraksjoner av plastsjøppel. Redusert kasting av sneiper og posesnus i gatene vil kunne spare inn på kommunal arbeidstid og tiden søppelryddere bruker på opprydning. Ikke minst vil det bli enklere å plukke opp avfall som andre har etterlatt seg.

Konklusjoner/anbefaling

Administrasjonen anbefaler at ordningen med kildesortering med tre Big Belly avfallsbeholdere i Horten sentrum videreføres.

Administrasjonen anbefaler også at handlingsplan mot plast i Horten kommune vedtas.

Administrasjonen anbefaler at følgende tiltak prioriteres gjennomført i 2020:

- a. «Plastutfordringen 2020» med 20 deltakende husstander/ familier, og tre skoleklasser, og med lokal premiering som belønning og som en del av incentivordninger for grønne handlinger.
- b. Anskaffelse av oppsamlingsbeholdere for posesnus og sneiper.
- c. Utvikling av veiledere for reduksjon av plastforbruk og plastavfall rettet mot næringslivet og arrangementer. Arbeidet inkluderes i privat/offentlig partnerskap om klima og miljø.

For 2021 anbefaler administrasjonen at det settes av midler i økonomi og handlingsplanen for utskifting av avfallsbeholdere i offentlige rom i kommunen. Avfallsbeholderne bør ha sikringer mot at avfall kan komme på avveie.

Oppfølging av prosjektet presenteres i egen sak tidlig i 2021.